

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre 6 frt. — kr.
Fél évre 3 „ — „
Negyed évre 1 „ 50 „
Egyes szám ára 6 kr.
Külföldre egy évre 8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közigazgatási, társadalmi és szépirodalmi hírlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábos 1 garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr. s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyilttér“ rovatban
közlendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltnék.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ-HIVATAL:

Kézdi-Vásárhelyt:

Csik-Szeredában:

Székely-Udvarhelyt:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

T. Nagy Imre szerkesztő lakásán.

Dr. Káldéó Ferencz szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények, valamint előfizetési pénzek, hirdetmények, nyilttérek stb. mindhárom szerkesztőségben és kiadóhivatalban elfogadtnak.

Közlekedésünk.

Ditró, 1883. febr. 5.

Általános panaszok merülnek föl a földművelés, ipar és kereskedelemnek a székelyföldön s kivált Csikmegyében való hátramaradottságáról és nem is alaptalanul, mert — fájdalom! — ennek valóságát el sem tagadhatjuk. De ha komolyan megfontoljuk, hogy ez az állam fennállhatóságának s a nép megélhetésének három főtenyezője csak ott fejlődhetik és haladhat előbbre, a hol könnyebb, olcsóbb és mégis gyorsabb lehet a szállítás, vagy más szavakkal, a hol a jelen civilizált kor színvonalán álló közlekedési eszközök megvannak: be kell sajnosn látnunk, hogy ily eszközökkel mi nem rendelkezhetünk, s míg ez állapotunk tart, addig vagyoniilag elő sem haladhatunk.

Nem volt e tekintetben baj akkor, midőn nagyapánk a rossz utakon lóháton is ide-oda eljárógattak, mert akkor egészen normálisak voltak a viszonyok; ámde most nemcsak a külföldet, hanem még hazánknak is legnagyobb részét vaspályák szeldek keresztlül, csak a székelyföld s különösen Csik és Gyergyó maradt azoktól a legnagyobb távolságra izolálva, sőt Gyergyó vidéke még egy kis darab kőuttal sem lön eddigelő az állam részéről megajándékozva, de azért azoknak a tőle távol levő állami kőutaknak és vasutak költségeinek terhét épen úgy hordozza, mint azok, a kik azoknak jótékonyágában legközelebről részesülnek, és ezen felül még körülbelül 240—245

kilométernyi posta-, közlekedési és hadászati utat saját közmunka-erején kénytelen fenntartani.

Való, hogy a Közép-Csikón átvonuló oláh-falu-gyimesi kőutvonall egy illeig állami költségen tartatott fenn, melynek jótékonyágát azonban azon középségi községek élvezték első sorban, a melyek annak fenntartása terheitől mentve voltak; a többi községekre s még inkább a gyergyóiakra nézve közönyös dolog volt az, hogy ki vagy kik tartják fenn amaz utat; míg végre azon vonal fenntartását Csikmegye közönsége átvéven, most azt — mint tudom — pénzül fizeti a megyének.

És mondjunk-e hozsánát, hogy a megye közönsége e pénzösszeget rovására utfelügyelőket s utászokat állított föl, a kikből néhányat Gyergyóban is látunk itt-ott lézengeni? Igen, lézengeni, mert ámbár e sorok írójának is gyakran van alkalma itt a vidéken, részint Csik-, részint pedig hol Borszék, hol O. Toplicza felé utazni, de — a téli évszokról nem is szólva — még nyáron át sem igen láthatott eddig egy utaszt is komoly munkával foglalkozni, hogy i. a közlekedést akárhány ponton akadályozó s a járműveket rongáló, az utasokat pedig a szekérrázással megkínzó töretlen darabos köveket a különben is sok rossz fedanyagból kigereblyélné, a sánczokat, a hol szükség, kitakarítaná s a záporok által okozott gödröket kitöltené; de a helyett gondjuk van illetőknek arra, hogy kit az ut sánczán szekérral keresztlül menni

látunk, azt megsarejzolják, mert hisz ez is hoz valamit a konyhája, míg az előbbi teendők csak fáradsággal járnak.

És ha csak ennyiből áll az utfelügyelő s utászok teendője, úgy kár őket fizetni, mert semmi cél nincs elérve általuk; az utak most sem jobbak semmivel, mint azelőtt, míg ily személyzetet nem fizettünk; sőt bátran állíthatom, hogy ma még sok helyen rosszabbak. Már pedig, ha a közmunka-erő fölhasználása mellett még fizetett utfelügyelői s utász-személyzetet is tartunk, akkor ennek az utakon látható jeleinek is kell — még pedig nem kis mérvben — fölismérhetőnek lenni; ellenesetben azt a pénzösszeget nem szabad csak azért kidobni, hogy egy néhány munkakerülőnek modus vivendi nyujtsunk. Nyomorult gazdaság üzetik a magánéletben is ott, hol a cselédség úgy és akkor dolgozik, a hogy és mikor neki tetszik.

Midőn tehát ezen fontos közérdekű megyei ügyre el nem mellőzhetem az alispán ur, mint a megye első tisztviselője figyelmét azon föltevés mellett föl hívni, hogy ezekről valószínűleg tudomással nem bir: legyen szabad azon reményünknek kifejezést adnom, hogy kötelességének tartandja kellő ügybuzgalommal és erőféllyel oda működni, hogy a nép által hozott annyi áldozat s a megye részéről kiadott tekintélyes pénzösszegek mellett — ha már a vaspályák még a hadászati szempontok követelményével szemben sem a mi számunkra valóknak tartatnak — leg-

alább a nagy közmunka-erő el ne pazaroltassék, se meg ne hiusittassék, hanem meglevő kőutaink a modern jó kőutak színvonalára emeltessenek.

És itt, eltekintve a Gyergyó felé a Maros völgyén kívül két vonalon is bevezethető vaspálya kérdéséről, melyről később az eshetőségekhez képest előfordulandó alkalommal szólni szándékozom, a közügy érdekében állónak vélem főlemlíteni, hogy tekintve, miszerint az 1876. évi XIV. törv. cikk 102 §-a gyógyfürdőhelyekre vezető utak jó karban tartását a hatóságnak teszi föladatává; tekintve, hogy a borszéki fürdőre vezető utvonalon, mely egyszersmind közlekedési, posta- és hadászati utvonall, Ditró és Szarhegy községek a „közrez nyakán“ tuli meredélyek kikertülése tekintetéből a törvényhatóság jóváhagyása mellett tömérdek munka-erővel és pénzáldozattal a „közrez nyakán“ tul jobbra az ugynevezett „mély patak“ völgyében 1874—76. évek alatt egy egészen új utvonalat vágattak és építettek ki, melyen már a közlekedés is megindult vala: később azt a közmunka-erőnek a régi meredélyekre lett indokoltan és önkényes fordításával elhagyatottá tették s a záporosók rombolásai által pusztulni engedték, minél fogva a nevezett két községnek mintegy 10—12 ezer frtra becsülhető munka-és pénzáldozatai kárba vesztésért eszközölték, a Borszék és Tölgyes felé utazás nehézségeit újból visszaidézték.

És azért ki, vagy kik a felelősök? Vajjon szabad-e egy oly utvonalat csak

A „Székelyföld“ tárczája.

Emlékeim a tanulói életből.

Egész Budapesten nem volt tán csendesebb ház, mint az I. . . utca 280. száma. Nem lakott ott más, mint a házi ur, egy dúsgazdag agglégény, házmeistere s még egy pár vén hivatalnok és vén kisasszony, kik sohasem mozdultak ki lakásaikból s csupán a mi házi gazdánk volt, ki még a középkort nem haladta meg. Később megtudtam, hogy e bérlők 30 év óta e házban laknak. A különöz házi ur s bérlői együtt vénültek meg, a nélkül, hogy a külvilággal sokat törődtek volna. Itt minden a régi volt; a házban a butorok, az emberekben a gondolkodásmód s még a lakbér is a régi maradt; a bérlők három szobás lakásért 40—50 frtot fizettek, mint 30 év előtt. Az évtizedek nyomtalanul suhantak el e ház és annak lakói felett. A nagy épület és benne az emberek megvénültek, de nem változtak. Jó csillagzatunk az 187. . . évben e házba vezetett s hárman kivettünk egy két szobából álló kis lakást az udvar hátsó részében. Falusi csend után áhítozott lelünk s meg is kaptuk. Hogy miért költöztünk e zajtalan helyre, arra nézve többféle okok folytak be. Zs. Ernő barátom bele szerelmesedett egy hirtelen szöke sváb kisasszonyba, de az volt a szerencsétlenség, hogy egy szót sem tudott németül, a kisasszony meg magyarul nem értett s így

a legjobb akarat mellett sem tudtak egymással tisztába jöni. Ernő barátom tehát szentül elhatározta magában, hogy megtanul németül. Alig foglaltuk el új lakásunkat, másnap már egy egész ferslag szótár és nyelvtan érkezett és Ernő barátunk egész buzgalommal látott a tanuláshoz.

A másik laktársamat, P. Danit, a szomorú kényszerűség vezette rá, hogy e félreeső helyre vonuljon. Ő ugyanis szenvedélyes fuvolista volt és pedig oly szenvedélyes, hogy a miatt mindenütt felmondották neki a lakást. A mint reggel felébredett, kezébe ragadta a „bűvös fát“ s aztán estig ki nem fogyott a nótából. Egyik lakásán egy ideges kisasszony bele örült a sok óperarészletbe; másutt meg egy hektikus öreg urat a más világra fuvaláztott. S így neki vagy le kellett mondani szenvedélyéről, vagy menni kellett, s inkább ment lakásról lakásra, mintsem lemondjon e nem es sportról, a mint magát kifejezni szokta.

A csendes fészekben megvonulva úgy éltünk ott, mint a hal a vízben. Azt nem lehet mondani, hogy a békesség valami nagy volt mi közöttünk, mert gondolkodásmódunk, természetünk s vérmérsékletünk egészen különböző volt s ehez járul még az is, hogy míg ők a Duna és Tisza között elterülő rónaság szülőttei valának, addig én a székely bérceket vallottam hazámnak, minek folytán ismeretségünk első napjaiban „bicskás“ és „góbé“ ékes ne-

vekkel tiszteltük meg egymást. Én hazám égbenyuló bérceiért lelkesültem, ők a bácskai beláthatlan rónát magasztalák s nem volt egy nap, melyen össze nem vesztünk volna szülőföldünk felett. Udvarunkon egy földrakás volt s erre én ráfogtam, hogy bácskai felfogás szerint ez már „hegy“, mire ők azzal replikáztak, hogy kisütötték, hogy Erdélyben, abban a hegyes vad országban, gombával jélnek az emberek s a buzát csak hírből ismerik. Emberemlékezet óta az egész országban csak két szem buza termett s azt is, mint ritkaságot, a kolozsvári muzeumban két fegyveres pandur őrizi. Tréfából kezdtünk s rendesen haraggal végeztük a vitát s mikor már teljesen összevesztünk, én boszusan egy szegletbe vonulva szavalni kezdettem Petőfi „Székelyekhez“ című versét, erősen hangsúlyozva azon részt, hogy „de legszebb részét add a székelyeknek, csókolod meg a székely fegyvereket“. Ernő barátunk elővette a német grammatikát s kétségbeesztő német kifejezéseivel kiüldözött a házból; azonban ő sem birtokolhatta sokáig a csatatér, mert őt meg a Dániel barátom fuvalája kergette ki a szobából. Mikor aztán ismét összekertültünk, akkor már feledve lett a vita s szent volt a barátság közöttünk.

Eltekintve az apró perpatvaroktól, a legösszintébb, legigazabb barátság fűzött össze minket s vitáink csak akkor öltöttek komolyabb jelleget, mikor nem volt

pénz a háznál. Ilyenkor mindhárom roppant mérgesek valánk s egy szóra kitört a háboru. Ha a hónap vége felé borulni kezdett a láthatár, a ruhaállományfelesleg már „illetőségi“ helyre került, Romocsáné közös édes anyánk 60 percentes szívessége már ki lett merítve s az öregek a 10 frtnyi pótlék iránti alázatos kérelemre csak közönséges egypecsétű „paraszt levél“-le feleltek: a tisztelt laktársak a P. Józsi barátunk vendégszerető asztalán kerestek vigasztalódást.

Mielőtt tovább mennék, szükségesnek látom azoknak, kik nem ismernék, Romocsáné közös anyánkat bemutatni, mert ő a mi életünkben igen fontos szerepet játszott. Romocsáné a mi bankárunk volt s az egyetemi lezkekönyvekre pénzt kölcsönözgetett. Nagy percentre dolgozott, de azért a jóllelkűségnek bizonyos nemét nem lehet tőle eltagadni. A „mámi“-val kötött hitel-műveleteknél a következő eljárást követ-tük: Az ujoncot egy régi törzsvendég bevezeti, bemutatja, nem mulasztván el egy néhány szóban havi járulékát, vagyoni állapotát s becsületességét kiemelni. A mámi nem szól semmit s csak feltüzi orrára a rézkeretű pápaszemet, hideg, szuró szemével végig néz az ujoncon, s ha arca tetszik neki, kérdi, hogy mennyivel szolgálhat; ha pedig nem tetszik, csak röviden annyit felel, hogy nincs s aztán az ellenfelebbezésnek nincs helye. A máminak elvei is vannak a hitel-műveleteknél: ő sen-

amugy önkény útján fölhagyatni és a régi rosszért pusztulni engedni, a melyet a törvényhatóság határozata alapján egy pár község áldozatkészsége hozott létre a könnyebb közlekedés érdekében? Szabad-e a könnyebb közlekedést a nehezebbért beszűntetni? És vajon a két községnek nem áll-e jogában eme nagy munka- és pénzáldozatai visszatérítését, meg Ditrónak az új utvonallal hosszabban az ut kedvéért levágott jó darab értékes erdőreszlete megfizetését azon törvényhatóságtól követelni, a mely azt a megejtett hivatalos szakvizsgálat után is jónak találta és kiépíttetni engedélyezte s mégis azután saját közlegei által fölhagyatni megengedte?

De ha már a megtörtént nagy hibát meg nem történné tenni nem lehet, remélünk kell, hogy a megye közigazgatási bizottsága a helytelenül elhanyagolt és fölhagyott utvonalat ismét komoly figyelem tárgyává teendő és azon közmunka-erővel, melyet a régi meredélyes, nyaktörő vonalra czéltalanul pazaroltatott, esetleg némi pénzsegéllyel is, mielőbb helyre fogja állíttatni. Jobb még most, — ha későn is — mint soha; mert arra nem lehet számítani, hogy a „közrezi“ utvonalat az épülő félben levő o. toplicea — székpataki vonal fölöslegessé teszi, miután azt a Brassó, Csik és Gyergyó-Szentmiklós felől jövő utazók mindaddig el nem kerülhetik, míg a diatró — putna — tölgyesi vonal ki nem épül, a mi azonban még ma a jámbor ohajtások közé tartozik.

Legyünk tehát egész erővel és határozott akaratallal azon, hogy a menyiben rajtunk áll, az elkövetett hibákat hozzuk helyre s legalább egyedüli közlekedési eszközünk: kőutaink ne váljanak szegényünkre, mert ezek is oly tényezők, hogy ha a kor igényeinek megfelelő közlekedési utak színvonalára emeltetnek s azon fenntartatnak, alig tengődő földmívelésünk, iparunk és kereskedelmünk vékony életfonálát addig, míg a vasutak napja valamikor bérceink közé is besugárzand, a kettészakadástól megóvják.

P. F.

Országgyűlés. Az uzoráról és némely káros hitelügyletekről szóló törvényjavaslat a képviselőházban egészen letárgyalatott. Gr. Apponyinak azon

kinnek sem kölcsönöz pénzt kezes nélkül. A kölcsönöz aláírja a kötelezvényt s a két kezes melléje. A kezesnek régi kundsáftnak kell lenni. Így némely törzsvendég 30—40 adósért is kezes, és ezzel a mámi nagyon meg van elégedve. A kamatláb nincs megállapítva, hanem rendszeren 60 perezent; azonban a ki pontosan fizet, némi előnyben részesül.

Voltak idők, midőn a zálogul betett leczkekönyvre mulhatatlanul szükségünk volt s a mámi ilyenkor igazán nagylelkűen viselte magát. Szó nélkül kiadott minden biztosítékot, úgy hogy a kölcsön adott összeg fedezéséül mi sem maradt egyéb kezei között, mint a három aláírás, mely nem sokkal ért többet a semminél. A mámi feltétlenül bízott a becsületes arcokban és elmondhatom, hogy keveset is csalódott.

Egy napon, hazatérve lakásunkra, az én két barátomat roppant nagy szomorúságban találtam s különösen Ernőn végtelen levertség volt észlelhető. Azonnal a hirtelen szöke sváb kisasszony jutott eszembe; talán meghalt, vagy megszökött — gondolám magamban, de nem szóltam; majd meg azt hívtam, hogy a fuvalában esett valami nagy kár, de a bűvös hárfá ott hevert egyik széken örök épségében. Ernő busan nézett rám s egy levél felé mutatott, mely ott feküdt előtte az asztalon. Kezembe vettem, elolvasám s rajtam is erőt vett a rémület. A levélben az volt írva, hogy az Ernő apja a holnap hajóval megérkezik. Vigyázzatok, mert meg akar titeket lopni!

javaslata, hogy a szokásos uzsora hivatalból üldöztessek, elvetetett. A koresmai hiteltre nézve elfogadtatott báró Bánffy azon indítványa, hogy az két frtnál kevesebb és 8 forintnál több ne legyen, és hogy a hitelt ezen két összegben belől a törvényhatóságok állapítsák meg.

A székelyföldi vasutakról.

(Polytás.)

És tessék ehhez oda gondolni azt, hogy a világforgalmi fővonalak — eltérőleg a csak országos és helyi érdekű vasuti vonalaktól — mindig a lehető legrövidebb irányt keresik a földön; és azt, hogy ezen örök és változhatatlan alapelvhez annyira ragaszkodnak azok, miszerint e miatt átfutnak már a Mont-Cenist, át a Szt.-Gotthárdot és kiépítették minden elképzelhető természeti akadályok dacára is az u. n. Brenner-vasutat Innsbruck és Olaszhoz között...

S ha mindez megtörtént és figyelembe vétetik: nem indokolt-e azon erős hitünk és reményünk, hogy: a magyar keleti vasutnak Kolozsvártól kezdve Maros-Tordamegyén, Udvarhely- és Csikmegyének alsó, továbbá: Háromszékmegyének felső részén s végre az Ojtozi szoroson át Foksán felé van a legtermészetesebb és a legmegváltoztathatatlabb világforgalmi főiránya.

Azt kérjük tehát mindenek előtt, hogy: helyeztessék biztos kilátásba a Székelyföld számára, akár az állam részéről, — a melynek tagadatlanul első helyen áll érdekében és földadatában az itt felsorolt okokat kellőleg méltatni és figyelembe venni, akár a világforgalmi vállalatok iránt vállalkozó kedvvel, hajlammal és móddal bíró hatalmas pénzintézetek részéről.

És ha ez egyszer megtörtént: a székelyföld legfőbb sérelme, mit a keleti vasut kiépítésekor elhanyagolt és kellő figyelemre nem méltatott vasuti politika okozott neki, — orvosolva leend.

És tudni fogja a székelység azt, hogy: a mi ezen a vonalon kívül esik, az többé már nem világforgalmi érdek, de sőt még nem is mindig országos érdek a vasutak kiépítése tekintetéből. Mindazt tehát első helyen saját erején és saját emberségéből kell kiépítenie.

Mig ellenben most mind a tervbe vett vasuti vonalra hajlandó ráfogni azt, hogy: ez ilyen meg olyan fontos világforgalmi és országos érdek.

Igy hangzottak a levél végszavai. Már most elmondom, hogy ezen látszólag örömdetes esemény miért okozott nekünk oly nagy félelmet. Az Ernő örege roppant szigorú és scrupulosus ember volt. Mindent meglátott, minden észrevett s jaj volt mindenkinek, ki elég szerencsétlen volt haragját magára vonni. Már most mit tegyünk? Az öreg holnap megérkezik s a laktársak összes felszerelése, ruhái, könyvei s egyéb ingóságai zsidó kézben valának, pénz egy árva fitying sincs, a hitel mindenütt ki van merítve; az öreg bizonyára észreveszi helyzetünket s gulyáshussá aprítja az egész kompániát. Szomorú sohajok között keseregünk egész estig, midőn végre is abban állapodtunk meg, hogy én kísértsek meg még egy utolsó hitelműveletet a mámi val. Nehéz szívvel adtam rá magamat, de barátom érdekében mégis csak megtettem s csakugyan sok eskü és szent fogadás után sikerült is a jó mámit egy szerény kis összeg erejéig megpótolni. Kitörő örömmel fogadtatott a jó hír s azonnal összeültünk tanácskozni a teendőik felett, hogy miképen lehessen az öregnek minél kellemesebb benyomást szerezni. Az ingóságok még azon este kikerültek a szolgálatnak házából; a könyvek szép rendben az asztalra lettek elhelyezve, részint kinyitva, részint roppant nagy fülelkek megjegyezve, hadd lássa az öreg, hogy fia sokat foglalkozik velők.

Másnap délelőtt egy éles fütty hirdeté, hogy a Baja felől jövő hajó megérkezett s alig 10 percz múlva az előőrnek kiállított

Meglesz tehát annak kiépítése előbb-utóbb nála nélkül is.

És vár összetett kézzel avagy tétlenül!

Ismételten felkérjük tehát a székelyföld érdekében buzgólkodni vágyó fenn felsorolt köröket és közegeket, hogy a helyzet teljes tisztázása végett tegyék meg ez irányban mielőbb a szükséges lépéseket...

Erdélyi ember ma épen az illető szakminiszter, ki ismeri és át tudja érezni a székelység érdekeit...

Elébe kell lépni és döntő határozatot kérni keleti vasutunknak a kelettel való csatlakozás tárgyában.

Mert legyenek meggyőződve a felől, hogy: csakis kívülről és felülről függ az általunk kijelölt főiránynak sorsa, mivel nem lehet még csak képzelni is, hogy akadna székely ember, ki ezen fővonalnak kiépítése által a székelyföld legfőbb érdekét is kielégítve nem látná... S csakis azon mulik jó részt e vonalnak nem sürgetése a székelység részéről, mert annyira előnyös lenne az reá nézve, miszerint még hinni sem meri, hogy az valaha beteljesedhessék.

Pedig hát fennebb kimutatók, hogy világforgalmi és országos érdekek is megengedik, sőt határozottan e mellett szólnak.

Miért ne lehetne tehát ez egyszer az ő „édes álom“-nak vett tervét is megvalósítani?

S ha nem — még akkor is: adassék tudtára határozott és nyílt szavakkal s lehetőleg meggyőző indokok alapján, hogy hagyjon fel végleg e tervvel és ohajjal.

Nézetünk szerint ugyanis magában véve csak ez is igen fontos kérdés főleg Háromszék- és Csikmegyékre nézve.

E tervek elejtése esetében ugyanis e két megye teljesen ki fog esni a keleti vasut hálózatnak minden létező és képzelhető fővonalából.

Az ország színével és a külfölddel tehát csakis u. n. szárnny- és vicinális vasutakkal kell érintkezésbe lépni.

S ennek minő irányban és sorrendben való eszközölése igen égető és sürgős kérdés lesz reá nézve azonnal.

(Vége köv.)

Dániel bedugá fejét az ajtón s figyelmeztetett, hogy „gyűn az öreg“ s azzal ismét eltűnt. A megállapított terv szerint mindketten elfoglaltuk helyeinket. Ernő becsukta az ajtót s az első szobában fennhangon kezdte a római jog tételeit szavalni, én meg a hátsó szobában egy halom nyitott könyv felett eltekintve, csendesen elmélkedtem a felett, hogy mi mindent fogunk az öregtől kisajtolandó pénzen elkövetni. Pár percz múlva lassu nehézkes léptek hangzottak a lépcsőről, mire Ernő barátom meg hangosabban kezdé ama fontos jogi elveket deklamálni. Az ajtón csendes, félénk kopogás hallszik, Ernő egy viláért észre nem vennie, hanem még hangosabban olvas s közben-közben áldja és emlegeti a római szenteket. A kopogás erősebb lesz, Ernő kikiált, hogy őt most ne zavarja senki, mert neki most tanulnia kell s ezzel még hangosabban el kezdett tanulni. Nyisd ki már nó, hisz én vagyok, kiáltott fel egy nyájas hang. Ernő mérgesen felel: Kicsoda van hát ott? ugy dörömböl, hogy az ember nem tud dolgozni tőle. Az ajtó nyílik. „Ah atyám!“ „Édes jó fiam!“ Nem is sejtettem, hogy édes atyám itt van; „Tanulsz édes jó fiam, jól teszed, hasznát veszed“. A kölcsönös ömlengések után én is szükségesnek látám életelt adni magamról. Csendes dörmögéssel egy logikai tételt reszkíroztam meg: az egy nem ü ismeretek rendszeres előadása a tudomány... „Kicsoda van oda benn?“ Laktársam, egy székely ifju, igen

A Romániába vándorlók figyelmébe!

A pancsova-kubini telepítésekéről.

Vizoly Z.

(Vége.)

Ismerve az említett és a betelepítésre kiszemelt népek életét, eszük járását, országuk klímáját — a bukoviniakat kivéve — teljes meggyőződés, hogy ide sem csiki székely, sem pedig csángó telepítet egyhamarjában kiédesgetni nem fognak, ha velük nem jön a Nagyerdő, a Nyerges vagy a Kabalapatakával együtt a szabadságot árasztó rengeteg fenyveserdő.

Igy kérdésem végéhez érve, a bukovinai székely-magyarokra esnék a választás.

Azon derék, sokat szenvedett népre, kiknek apái 1764—84. körül menekültek az idegen véredek üldözése elől; kik későbbek valának Csik völgyének szép virányait is odahagyni, s a sívár Bukovina földjére telepedni, mintsem eltérni a rabigát.

Ezek ismerik a hontalanság sanyaru kenyerét; tudják, hogy mit jelent nyelvre, szokásra és vallásra merőben elütő népek között élni. Ők itt is könnyebben hozzá szoknának ez új égaljhoz — a végtelen síkságokhoz.

Nem mondom, hogy az első telepítvényesekre Erdélyből új rajokat kihozni nem sikerülne, kivált ha az egyenként gyanakodó székely atyámiai is okultak a mások meglepésedését.

De ki ismeri az új telepeket otthon?

Elegendő-e e tekintetben egy embernek a szava, ki a művészek és írók körében szövivő?

Vajjon nem volna-e czélszerűbb egy néhány szakembert egy-két hétre kiküldeni a dolgot a helyszínen való tanulmányozás végett, kik aztán tavasszal az egészet a plénum elé vinnék és így döntenének?

Végre ki lenne kompetensebb e kérdésnek nyelbeütését illetőleg, mint épen a „Székely Köznív. Egylet“ és itt leginkább a székely kerületek képviselői?

És a kiket talán legeslegelőll kell vala említenem, a sajtó, századunk e legnagyobb hatalmasságának képviselője tehetne és lendíthetne ez ügyben igen sokat, talán legtöbbet.

Erről többet, adandó alkalommal.

IV.

(A munka béré a székely megyékben, az Alföldön és Oláhországban. — Pár szó a Székelyföld t. Szerkesztőjéhez.)

Talán nincs is hazánkban megye, melyben a munkaadó és munkakereső közötti

szorgalmas gyerek. A kölcsönös bemutatás röviden megtörtént s alig kezdettük meg a társalgást, az ajtó nagy robajjal felnyílik s Dániel lép be egy rakás könyvvel kezében s a nélkül, hogy észrevette volna a vendéget, egy szuszra elmondá, hogy ő a zugligetben volt tanulni s ma már 10 oldal boncztantan beszédett. Mihelyt ezzel elkészült, észrevév a vendéget s üdvözölte. Az öreg örömet fejezte ki, hogy fia ilyen derék, szorgalmas ifjakkal lakik s látható gyönyörrel lapozgatta az asztalon heverő könyveket.

„Maga öcsém tehát tanárjelölt?“ Igen is kérem alásan. „Maga meg orvosnövendék?“ „A mint tetszik mondani“. Szép pálya, igen szép pálya mindkettő, csak tanulni kell. „Ezek a te könyveid ugy-e édes fiam?“ „Igenis, atyám“. E perczben véletlenül Ernőre pillanték s látám, hogy arczán a rémület kifejezése ül. Követtem szeme irányát s azonnal észre vevém a rémület okát. A római jog tankönyve, melyből Ernő az imént úgy tanult, nem volt kivágva. A halálos félelem hosszú perczeket éltük át, mig az öreg ur kezeiben forgatá, hanem szerencsénkre nem nyitotta fel.

Vendégünk még pár perczig maradt s aztán meghívott mindnyájunkat ebédre. Másnap eltávozott s mi vidám pohárcecsengetés közt igyekeztünk a kiállott félelmeket feledni.

D.

viszony oly tatóngó aránytalanságban állana, mint Csik- vagy Háromszék megyében. A talaji viszonyok okozzák-e e jelenséget, vagy a nagy szaporodással járó pauperizmus — nem tudom. De rideg valóságként áll a tény, hogy a külföldre való kirándulás még ma is meglehetősen floreal. Az alispáni hivatal evidenciában tartja jókora részét e kimenő munkakeresőknek; a többiét azonban csak a közszáli sasok, meg a vén toportyánférgék tudják, kik a járatlan havasok ösvényein át a sok furfangos székelynek kalauzul szolgálnak.

Sajátságos, hogy népünk ma sem tud leszokni Moldvától s a sárig aranyat hőmpolyógtató Dimboviczától.)*

Hiába van minden vasuti kedvezmény, hiába az alföldi földesurak ezerekre menő holdas tanyái, — a csiki nép mindezekről még csak hallani sem akar.

Pedig ezer adattal, ugy hivatalossal, mint nem hivatalossal bizonyítom, hogy az Alföldön — tesszem csak a Végvidéken — téli napon is könnyen megszerzi a 2 fnt 50 krt fel három frtig, csak mint hajó-munkás is. Ennél szebb esetet mondok, mit a szentannai gyógyszerész beszélt el. Állítása szerint nincs oly nyár, hol 3-tól egész 5 frtig ne fizetnék szorgos munkaidőben a munkást. Így van ez az egész Alföldön le.

Es Csikban vagy Háromszéken? Vajjon mikor fizetik itt a kaszást csak 1 fnt 20 krajczárral is? és vajjon van-e októbertől márcziusig keresete, mint p. o. a Végvidéken lakó favágónak, ki négy méter fát 2 fnt 30 krért a legrövidebb deczemberi napon is főlvág?

De lássuk a női munkaerő becslését: miként áll ez?

A kincses Kolozsvárt egy mosónénak 50—60, a vidéki városokban 40—50 krajczárja van naponta és háromszor étel. A felosztott határörvidéken pedig 1 és 1 fnt 20 krajczár és ötször étel, háromszoros boros asztallal! Az Isten őrizze a székely urióket, nehogy valami olvasni tudó mosóné kezeibe kerüljenek soraim.

— De hiszen épen azért megy ki a székely nép munkát keresni, mert otthon nem kap elég munkát. Igaza van. Tegye, joga van hozzá. De lássuk, mit fizetnek neki a „galbinás“ Bukarestben.

1881. nyarán utaztam az újdonsült hatalmasság aranyföldjén és megnéztem Gyurgyevón a Fabini (Medgyesről szakadt oda) minta-gazdaságát is, hol épen arattak.

— Ugyan mit fizet egy munkásnak napjára?

— Ki micsodás. Az egyik kap két frankot, a másik hármát (a 40 kr) és háromszor rakint (pálinka).

— És kap ezért munkást?

— Akár ezeret. Hiszen ott van Erdély.

Legjobban fizeti munkáit a ferdini (ha nem tévedek) terracotta-gyár és itt sem kap egy munkás nem többet 4—5 franknál. Most vegyük hozzá eshetőségeket: betegség, a helyiaktól való bántalmazás, az ország nyelvének nem tudása, és csakhamar előttünk áll az oláh Eldorado.

Volt egy idő a Cuzák alatt, midőn sem kormány, sem jordan nem sanyargatta a munkáskezet, mert szükség volt rá; de ez letűnt és ma ott százszorta nehezebb a megélhetési mód — mint minden nagy városban és környéken — mint nálunk.

Kivételt tesz egy kaszt, mely ha értendő, még is tudna gazdagodni, — értem a női cselédséget és még inkább a szabad szerelem papnőit. De jön-e a gyönyörű székely virágokból csak egy is meggazdagodva haza? Ellenkezőleg, még a szép seg rózsái is ott vesznek.

Előre nem mehet, hazafelé nem térhet és bekerül a Brankován óriási palotájába, hogy félig-meddig kigyógyítva, a Phila rétben — egy fokkal alább — új életet kezdjen, s ha ezt is megunta s ha szeretőre már sehogy sem képes szert tenni, kelle-kelletlenül magát a Dimboviczának örökre eljegyezze. (L. bővebben Baron „Bu-

carest pendant le jour et la nuit“ jeles brochurjében).

Ez a szerencsétlen kaszt kivételt tesz, de a többi nem. Csak egy tavasszal tenének a csikiai vagy háromszékiek egy kirándulást a magyar Alföldre; biztosítanám, hogy örökre elmúlnék kedvök Bukaresttől meg Jassytól.

Erről kellene a népet felvilágosítani; ezt kell hirdetni neki vasárnaponként; ily irányban népszerű falusi felolvasásokat tartani, ez többet érne, mint a számos fermán, mely a kivándorlást megakadályozhatni reméli.

E négy, nagyon is rapzodikus módon irt cikket meg sem látja vala a napvilágot, ha a telepítés egyik fütollasa föl nem kér, hogy az ez ügyben levélben hozzá fordult „Székelyföld“ tek. szerkesztőjének csekély magam válaszoljak.)*

Megtettem e sorokban, ugy a mint azt jelenlegi állapotom engedte. Annyi haszon még is lesz benne, hogy egyik, vagy másik a hozzáértők közül fölemeli szavát ugy a jó bukovinai testvérek, mint a szorgalmas honnlevő székelyek érdekében.

Adja Isten!

Sz. 6—1883.
gazdasági egyt.

Jegyzőkönyv

a csikmegyei gazdasági egyesület igazgató választmányának 1883. évi jan. hó 24-én Becze Antal egyesületi elnök elnöksége alatt tartott üléséről.
(Folytatás.)

7. Titkár javaslatot terjeszt elő az alapszabályok 26-ik cikke és pontja értelmében alakítandó vidéki körök felállítása iránt.

A javaslat némi módosítással elfogadtatván, határozattá emeltetik s jegyzőkönyvre vett szövegében a következőleg hangzik:

„A vidéki körök felállítása érdekében igazgató választmány kimondja a következőket:

1. Hogy gazdasági egyesületünk a megye különböző részeiben levő gazdasági közönséggel folyton érintkezhessek s hogy ezáltal a földműves népre oktatólag és buzdítólag hathasson s a megye különböző gazdasági érdekeiről, szükségleteiről gyorsabban értesülést nyerhessen s ezáltal is céljai előmozdítására minél sikeresebben működhessek, a megye földrajzi fekvése szerint egyelőre kilencz vidéki kört alakít, még pedig: Csik-Szeredában, Győ.-Szent-Miklósn, Győ.-Ditróban, Győ.-Tölgyesen, Csik-Karczfalván, Csik-Szépvezén, Cs.-Szt.-Mártonon, Csik-Szent-Imrén és Kászón-Altizben. Ezzel azonban nem zárja ki, hogy a tagok kívánságára a megye bármely más községében is körök fel ne állíthatatnának.

2. A vidéki körök az egylet tagjából alakulnak s minden egyleti tag tagja azon vidéki körnek, melynek területén lakik, vagy melyhez tartozni kíván.

3. A vidéki körök feladata s hatásköre általában saját területükön azon cél elérésére azon eszközök használatával működni, melyek az egyesület alapszabályaiban foglaltatnak; különösen pedig a vidék gazdasági érdekeinek a kör gyűlésein megvitatása, a földművelő osztálylyali közvetlen érintkezés által ennek oktatása, buzdítása; szóval az anyagi jólét előmozdítására az egyesülettel közreműködni s az egyesület határozatainak érvényt szerezni.

4. A vidéki körök első megalakulására az igazgató választmány az alapító vagy rendes tagok sorából egy ideiglenes elnököt küld ki, ki az alakuló közgyűlést a vidéki kör székhelyére összehívja. Ezen alakuló gyűlésen a megjelent tagok megválasztják három évre az egyesület alapító vagy rendes tagjai sorából a kör elnökét, jegyzőjét és pénztárnokát s ezzel a kör magát megalakultnak nyilvánítván, működési részleteiből szabályait és tervezetét az igazgató választmány által kiadandó utasítás alapján saját vidéki viszonyaihoz alkalmazkodva megállapítja, azt az egyesület igazgató választmányának bemutatja a vé-

*) A válaszlásnak, igaz, egy kicsit szokatlan és furcsa módja az ilyen. Szabadkay Ignác ur — kihez felvilágosításért fordultunk volt — bizonyosan nem arra kérte Vizoly urat, hogy a „Székelyföld“ szerkesztőjének kolozsvári lapban válaszoljon. De hát elnézzük Vizoly urnak az ilyen ágaszkodó „tollaskodás“t s Szabadkay urnak köszönetet mondunk a szíves figyelemért!

Szerk.

gett, hogy azokat az egyesület alapszabályai értelmében megerősítse.

5. A vidéki körök elnökei az igazgató választmányának hivatalból tagjai.

6. A vidéki körök legalább évnegyedenkint egyszer gyűlést tartanak a kör valamelyik községében.

A gyűlések nyilvánosak s a megelőző gyűlésen megállapított helyre és időre a kör elnöke által hívandók össze.

A gyűlések lefolyásáról s a hozott határozatokról jegyzőkönyv vezetendő s esetről esetre a kör jegyzője által hitelesített másolatban az egyesület igazgató választmányának megküldendő.

7. A kir. miniszterium, az állami és törvényhatóságok, községek, testületek, egyesületek s társaságok s mindezek közegei és a vidéki körök közötti levelezéseket az egyesület az igazgató választmány útján közvetíti.

Továbbá megbizatik, hogy az igazgató választmány legközelebbi üléséig részletes utasítást dolgozzon ki a vidéki körök működési irányára és körére nézve, melyet előre is az egyesület közlönyében tegyen közzé s egyuttal tegyen javaslatot a körök megalakítására kiküldendő ideiglenes elnökök személye iránt.

10. Titkár intézkedést kér a választmánytól az idei közgyűlés idejének, tárgysorozatának kitűzése s a folyó évi költségvetés megállapításának előkészítése tárgyában.

A közgyűlés idejének és tárgysorozatának megállapítása az elnökségre bízatik; a költségvetés-tervezet elkészítésével pedig elnök, titkár és pénztárnok bíztnak meg, oly felhívással, hogy a legközelebbi választmányi gyűlésen terjesszék elő.

(Vége követk.)

Mindenféle.

— A háromszéki „Erzsébet“ árvaház és a k.-vásárhelyi „Stephanie“ menház javára f. hó 3-án rendezett álarozos bál igen szépen sikerült. A részletes tudósítást jövő számunk hozza.

— Jégünnepély. A csikszeredai koresolyázó-egylet jégpályáján f. hó 2-án igen érdekes és látványos jégünnepély tartatott. Ugy látszik, hogy a fiatalság kifogott a közigazgatási hatóságokon, mert a mulatságokat most már a táncstermekből, melyek ajtója a járvány miatt bezárattak, átvitte a jégpályára. Olyan diszes és élénk multság volt pénteken este a jégpályán, hogy beillett volna egy kis bálnak is. A jégpálya számos lámpionnal és fáklyával volt kivilágítva, cigányzene huzta javában s vigan folyt a multság késő estig. Négyest is táncoltak jeles koresolyásaink. Időközönként pedig szép tűzi játékok gyönyörködtették a nézőket. A néző és koresolyázó hölgyközönség között voltak: Becze Antalné, Gál Elekné, Nagy Sándorné, Dózsa Gáborné, Lászlóné, Sprenczné, Cziperáné, Biróné stb. urhölgyeket, mint nézőket, továbbá a koresolyázók közt Bóthy Endréné, Bisztráiné, Fencelné, Benedekné stb. urnőket és Orbán Brigitta, Spányik Anna, Volsovszky Emma, Enyeter Pepi, Miklós Kata, Kelemen Ilka, Ádám kisasszonyokat. Részünkről is csak örvendeni tudunk azon, hogy a társas életnek ily kedélyes és az egészségre is oly jótékony hatású multságok rendezése által legalább impulzus adatik.

— A kézdívásárhelyi olvasó-egylet f. hó 10-én az egylet helyiségében megtartja társas-estélyt. A szobák ugy lesznek berendezve, hogy ki-ki tetszése szerinti multságban vehessen részt. Ételekről özv. Fejér Bogdáné urasszony a közgyűlés határozata szerint gondoskodik.

— Győ-újfalvi Huszár Antal és vadász társai király ő felségének egy igen szép példány medvebőrt küldöttek, melyet ő felsége elfogadván, közelebből 100 fntot utalványozott csikmegyei főispánunk ő méltóságá kezéhez a vadásztársak részére. Főispán ő méltósága gyergyói körutja alkalmával adta át a győ.-szentmiklósi szolgabírórság kezéhez a 100 fntot illetőknek leendő kézbesítés végett.

— A kézdívásárhelyi önkéntes tüzoltó-egylet még mindez ideig nem kezdte meg rendes szervezkedését. Ennek okát rész-

ben annak tulajdonítjuk, hogy a megválasztott [tisztviselők nem mindenike hajlandó a reá ruházott tisztet viselni. Közlebből újból közgyűlés lesz.

— Próba-olvasás. A g... i plebániahivatalban esketés végett jelentkezik egy házasulandó pár, tanuival s a szokott nászkísérettel. — Egyik tanu — a menyegzői előleges áldomás következtében — majdnem a beszámíthatlanságig „becsodálkozott“ állapotban lévén, a lelkész kijelenti, hogy nem hajlandó őt tanul elfogadni. A tanu e miatt sértve érezvén magát, goromba hangon követeli tanuképeni elfogadását, annál inkább, mert ő írni és olvasni is tud, mit a „násznép“ előtt is kész azonnal bebizonyítani. A lelkész ezen követelő készségnek engedve, elővesz írástaltaláról egy könyvet s egy helyen felütve, a tántorogva közeledő tanu kezébe adja. A tanu, kapva az alkalmon, hogy „írastudását“ a násznép előtt is bebizonyíthatja, dicsősége érzetében, affectált rezes hangon, a lelkész által kijelölt szakaszt imi-gyen olvassa: „S4. §. A ki nyilvános helyen botrányt okozó részeg állapotban jelen meg: huszonöt frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.“

Nyilvános számadás. Az orbajjárasi veres kereszt főkegyelet választmánya által Bartha Ferencné és Gödri Ilona egyleti tagok buzgó közreműködése mellett a győrvárosi és vidéki árvízkarosultak javára Kovásznán 1883. január hó 30-án rendezett fillérestély összes jövedelme 23 fnt 94 kr, kiadás 9 fnt 94 kr s így a tiszta jövedelem 14 fnt-ra megy. Ezen összeghez felülfizettek: Bartha Ferencné 30 kr, Binder Adolf 30 kr, Győrfi Béla 10 kr és 10 kötet könyv, miből 1 fnt jött be, Hollaki Attila 30 kr, Bogdán Imre 20 kr, Fekete Károly 40 kr és Csia György 30 krt. Fogadják a t. rendezők buzgó fáradozásukért a szenvedők halás köszönetét.

— Megjelentek a „Magyar Könyvtár“ következő füzetek: Az arany középut; írta Mayer Miksa. A három tornyu vár, vagy: a mindent mérő varga legény; írta Mokos Károly. Saját beszújának áldozata; írta Mayer Miksa. Hogyan lehet könnyen meggazdagodni? Írta Győri Vilmos. Ezen valóban pártolásra méltó füzeteket ajánljuk a közönség figyelmébe. Ára egy-egy füzetnek 15 kr.

— Népdalköltészetünk kincstárából. A „Magyar Dal-Album“-ból, a magyar népdalok egyetlen folyamatban lévő, zongorára alkalmazott egyetemes gyűjteményéből, megjelent a IV-ik kötet 4-ik füzeté is, a 671—680. számú, következő dalakkal: 1. Ej, haj! haj! letörtött a galy. 2. El kell mennem... 3. Elmegyek, elmegyek... 4. Elment a lány az apjával. 5. Elment Simon disznót lopni. 6. Erdőben láttam kis pipiskét. 7. Erdő, mező, halljátok meg panaszom. 8. Esik eső, fúj a szél. 9. Este késő, ha felnézek az égre. 10. Este van már, szerelmesek napja. 11. Ez elmult gonosz időket beszélem. 12. Édes anyám, nem fonok már. 13. Ejetekben mindig olyan hamis voltál. 14. Én az utczán végig menni nem merek. 15. Érik a gabona. 16. Fagygyertyát égetek én. 17. Fáj a szívem, de nem tudom. 18. Fáj nekem már, hogy én élek. 19. Fehér háznak, fehér háznak. 20. Fejek a fekete kecskét. A „Magyar Dal-Album“ IV. kötete ismét 10 havi füzetben jelenik meg és pedig 200 dallam tartalommal. Előfizetési ár egész évre: 10 füzetre 1 fnt 80 kr, félévre: 5 füzetre 90 kr. Egyes füzet ár 25 kr. Minden füzet bérmentve küldetik szét. Előfizetések legzélszerűbben postautalványon a „Magyar Dal-Album“ kiadóhivatalához Győrbe intézendők.

— Nyílt számadás a k.-vásárhelyi olvasó-egylet javára jan. 20-án tartott társasestély alkalmával történt bevételek és kiadásokról. Az összes bevétel jegyek után 79 fnt 80 kr, felülfizetésekből 13 fnt 23 kr, megmaradt gyertya árából 1 fnt; összesen 94 fnt; ebből a kiadás 47 fnt 53 kr; maradt tiszta jövedelem 46 fnt 50 kr. A jegyek megvételén kívül felülfizettek: Székely János ev. ref. pap. 1 fnt, Homonnay Károly 15 kr, Kovács István járásbíró 30 kr, Kovács István 30 kr, ifj. Tóth István 1 fnt, Bertalan Izák h. százados 30 kr, Fejér Károly albró 30 kr, Nagy József szeszgyáros 40 kr, Cseh Gyula 30 kr, Nagy Lajos 30 kr, Imecs Ernő 1 fnt 20 kr, Fejér Berta kisasszony 30 kr, Fejér Károlyné urasszony 30 kr, Balogh Gyula 30 kr, Hosszú Béla 30 kr, K. Csizsár József 60 kr, Drágos Elek kir. ügyész 50 kr, Velreitter Györgyné urasszony 20 kr, özv. Bakó Pálné urasszony 30 kr, Gergelyfi

*) Bukarest az agyagos Dimboviczán fekszik.

Antal 30 kr, Tóth Gyula 30 kr, ifj. Tóth Dániel 50 kr, Fejér János 11 kr, Boeskor Mibály tsz. bíró 60 kr, Dobál Lajos 50 kr, ifj. Török Sámuel 30 kr, Lujziné fia 30 kr, Fejér Antal 30 kr, Benkő Gyula 87 kr. Fogadják mindazok, a kik érdeklődéssel és részvétellel viseltettek az olvasó-egylet iránt, megjelenésükért a bizottság köszönetét, nemkülönben Varga Gyula és Boda Gergely tanácsai írnokok is, kik a meghívók elhordásával és jegyek eladásával készséggel fáradoztak. Méltó elismerést érdemelnek azon nők is, kik szívesek voltak ezen estélyen megjelenni s ezáltal a társaságot élénkebbé tenni. Vajha jövőben is az ily szerény társas-estélyeken résztvenni szívesek lennének, hogy azáltal maguknak is örömet és élvezetet szerezzék, elköltött filléreikkel a közhasznú célzattal segítsék! Szócs József, biz. elnök. Benkő Gyula, biz. pénztárnok

A közönség köréből.*)

Tekintetes szerkesztő ur!

Becses lapjának 9-ik számában említve van a nyugtázi Moháti János ellen elkövetett merénylet, vagyis gyilkossági kísérlet.

Legyen szabad nekem is, ki az ottani viszonyokat már évek óta szemmel kísérem, ezen ügyhöz pár szót szólnom.

Régi közmondás, hogy a kinek vesztett híret költik, el kell pusztulnia; így van vele Moháti János is, ki ezelőtt pár nappal csaknem életével lakott. Ugyanis Nyugtód község egyik érdemű esküdtje — ki tulajdonképpen a rend fenntartására volna hivatva — ezen hivatala való minősítését szépen bemutatta, — (mivel Mo. hátra 3-szor rá lött), s ha magát még tovább kiképezi, még nagyon sokra vihetné; de fájdmára, a törvény, mely mindenkit egyaránt kötelez, még a nyugtázi esküdtet is, azt mondja: „ne tovább!”

Moháti János ellen ezen gyilkossági kísérlet a két éjjeli ór és még egy más uri egyén jelenlétében lett elkövetve, kik — nem tudni, miért — nem voltak képesek a szegény áldozatot megmenteni.

Ha Moháti János magát megalázza és egy, a porból — Isten tudja, hogy — esküdségre felemelkedett ujdonsült uri egyén, kire ráillik ezen közmondás: „A farkas elhanyja szőrét, de természetét nem”, — „per tu” poharát elfogadja: most talán nem kellene ágyát őriznie.

Az esküdt ur, úgy látszik, hamar igazságot szolgáltat és ha magát sértve érzi, az elégtételt nagyon rövid uton veszi meg; mert ha Moháti elmeháborodottsága folytán mindjárt a kezdő fél lett volna is: hol van az megírva, hogy rá háromszor revolverrel löni és midőn, mint tehetetlent, vértől elborítva, elvezették: még fegyverrel utána rohanni lehessen?

Epen ezért ez nem a pillanatnyi felhevülés, hanem más valami következménye.

Nyugtódon egyik nap égetés, másnap gyilkossági kísérlet történik; ezek mind oly tények, melyek a legnagyobb fokú romlottságra engednek következtetni.

A legszigorubb vizsgálat keresztülvitele és a tettes példás megbüntetése az, mely a felizgatott közvélemény kívánságát kielégítheti.

A tettes még most is szabadon van, és még büszke hős tetteire, és így a vizsgálat nemcsak megnehezítették, hanem könnyen meg is hiúsulhat.

Ha ez esküdt ur valami uton a törvény kezeiből kisikulhat, mi is elmondhatjuk: „quo usque tandem abutere Dudas patientia nostra.”

Ujból is csak igazságot és a tettes példás megbüntetését kérjük.

*) Az ezen rovatban megjelenő cikkek közérdekből díjlanul közöltetnek. A felelősség azonban a közlőt illeti. Szerk.

Felelős szerkesztők:

T. Nagy Imre, Dr. Kádbó Ferencz,
Ifj. Dobay János.
Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

Piaci árak

		Kézdi-Vásárhely február 1.		Csik-Szereda január 31.		Sz. Udvarhely deczemb. 31.		Gy.-Sz.-Miklós január 27.	
		frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.
Helyi árak	Buza) tiszta	6	80	6	50	9	10	6	50
	) elegy	5	30	4	50	—	—	6	—
	Rozs) tiszta	4	70	3	50	5	60	5	—
	) elegy	—	—	—	—	4	—	4	50
	Arpa) tiszta	3	20	—	—	4	50	4	—
	) elegy	—	—	2	—	—	—	3	50
	Zab	2	30	4	15	3	50	2	25
	Törökbuza	4	—	4	75	6	40	4	50
	Kása) köles	10	—	10	—	—	—	8	50
	) árpa	6	—	—	—	—	—	—	—
Külső árak	Borsó	8	—	—	—	—	—	7	—
	Lencse	—	—	—	—	—	—	—	—
	Fuszulyka	—	—	5	50	5	—	6	50
	Lenmeg	—	—	—	—	—	—	10	50
	Kendermag	—	—	—	—	—	—	—	—
	Bükköny	—	—	—	—	5	—	—	—
	Pityóka	1	30	1	25	3	50	1	60
	Marhahus	—	36	—	36	—	40	—	30
	Disznóhus	—	40	—	40	—	48	—	48
	Juh-hus	—	24	—	—	—	—	—	24
Egyéb árak	Szalona	—	80	—	80	—	72	—	65
	Fagygyu	—	32	—	—	—	36	—	40
	Malacz	1	20	1	50	—	—	1	10
	Lud	1	10	—	—	—	—	1	—
	Réce	—	—	—	—	—	80	—	70
	Bárány) fejér	3	50	—	—	—	—	2	50
	) fekete	4	50	—	—	3	—	3	60
	Egy pár csirke	—	60	—	50	—	—	—	50
	10 tojás	—	15	—	15	—	13	—	20

Magy. kir. államvasutak keleti vonalának

MENETRENDJE

(Érvényes 1882. évi május 15-től.)

A Predeal—nagyvárad irány:				A Nagyvárad—predeal irány:			
Állomások:		Személy vonat 204. sz.	T. v. vonat I. II. III. oszt.	Állomások:		Személy vonat 204. sz.	T. v. vonat I. II. III. oszt.
		óra és perc				óra és perc	
Bukarestből	Indul	—	—	Budapest	Ind.	7.30	—
Predeal	"	—	—	Nagyvárad (vend.)	Érk.	4.18	262
Tömös	"	—	—		Ind.	5.00	6.50
Brassó	Érk.	6.13	7.25	Kolozsvár	Érkezik	9.40	4.58
Földvár	Ind.	6.52	8.01		Indul	10.14	8.—
Apáca	"	7.23	9.33	Kocsárd (vend.)	(elág. N.-Sze-) (M.-Vás.)	12.38	11.43
Agostonfalva	"	7.51	1.01		Érkezik	12.48	12.23
Kőhalom	"	—	—	Tövis, (vendéglő)	(elág. N.-Sze-) (Gy.-Fehv.)	1.47	2.71
Héjasfalva	"	10.15	4.01		Ind.	2.07	3.—
Szegesvár	(vendéglő) Érk.	10.32	4.29		(Elág. N.-Sze-) (ben felé, (vendgl.))	3.41	5.44
	Ind.	10.52	5.23	Kapus	Ind.	3.51	6.52
Medgyes	Ind.	12.06	8.10	Medgyes	Ind.	4.11	7.72
Kapus	(Elág. N.-Sze-) (vendéglő) Érk.	12.24	8.38		Érkezik	5.22	9.49
	Ind.	12.30	9.50	Szegesvár (vendéglő)	Indul	5.32	10.33
Tövis	(Elág. N.-Sze-) (Gy.-Fehv.)	2.06	12.49	Héjasfalva	"	5.50	11.15
	Ind.	2.26	2.18	Kőhalom	"	—	—
Kocsárd	(Elág. N.-Sze-) (M.-Vásár-) (hely felé)	3.24	4.09	Agostonfalva	"	8.18	3.51
	Indul	3.34	4.50	Apáca	"	8.51	4.43
Kolozsvár	(vendéglő) Érk.	5.59	8.47	Földvár	"	9.23	5.37
	Indul	6.28	8.20	Brassó (vendéglő)	Érkezik	10.02	6.45
Nagyvárad	(vendéglő) Érk.	11.04	6.52		Indul	—	—
	Indul	11.24	—	Tömös	"	—	—
Budapest	Érkezik	8.21	—	Predeal	"	—	—
		—	—	uk urest	Érkezik	—	—

A vastagabb keretbe nyomtatott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig számított éjjeli időt jelentik.

TYUKSZEM- ÉS SÜMÖLCSE-IRTÓ

(HASCHICH COLLODIUM).

Biztos hatásáért

kezeskedik alattirt

gyógyszerész.

Ára egy üvegnek 80 kr.

KAPHATÓ JANCÓS GÉZA GYÓGYSZERÉSZNÉL
KÉZDI-VÁSÁRHELYT.

Nyilatkozat.

11—12

Alattirt kötelességemnek tartom, hogy köszönetet és elismerést mondjak tek. Jancsó Geiza gyógyszerész urnak azon tyukszem- és sümölcsirtó gyógyszeréért, melylyel ösémnek több, mint 30 darab sümölcsét teljesen elpusztította s egészen veszendőbe menő kezét meggyógyította.

A legjobb lelkiismerettel ajánlhatom a szenvedő emberiségnek.

Kézdi-Vásárhely, 1883. február 7.

Fejér János,
kereskedő.

Pályázati hirdetmény.

Beligymiszter ur ő méltóságának mult évi deczember 20-án 48745 sz. a. kelt leirata alapján a csikmegyei közigazgatásnál 5 joggyakornoki állomás rendszeresített évi 300 frt fizetés és 60 frt lakbérilletményvel, megengedtetvén, hogy az ezen állomásokra kinevezett egyének a szükséghez képest vagy a központi közigazgatásnál, vagy pedig a szolgabiroóságoknál alkalmaztassanak. Ehez képest ezen állomások elnyerhetésére pályázat hirdettetik, s pályázni kívánók felhivatnak, hogy orvosi bizonyítvánnyal és jogvégtetséget igazoló hiteles okmánnyal felszerelt folyamodványukat főispán ur ő méltóságánál f. évi február 25-ig nyújtsák be.

Csik-Szeredában, 1883. febr. 3.

Becse Antal,
alispán.

1—3

Táncztanítás.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, miszerint folyó évi február 11-ikétől kezdődőleg egy táncztanítási időnyt nyitok, melynek folyamata alatt a művészi tánczok tanítására magamat felajánlom, és ígérem, hogy minden jelenleg divatban levő tánczokat, a legmiveltebb izlés szerint, pontosan és könnyen felfogható módon betanítandok.

Táncziskolai helyiségem a k. vársárhelyi városház nagyszobájában leendő. Tandij egy óra 4 frt, gyakorló tánczosoktól 2 frt o. é.

Elfogadok vidékről tanítványokat szállásba jutányos árért. (Lakásom III. kerület, III. udvartér, 24-ik házszám.)

Molnár Mihály,
táncztanító.

1—3

Butorgyári raktár

Szekely-Udvarhelyt. (Botos u. 13. sz.)

Ajánlják

MESTITZ és STEINER

a t. cz. vidéki közönségnek dusan, izléstelenesen berendezett s minden igényeknek megfelelő

butorgyári raktárakat.

7—12

Árverési hirdetemény.

Alólirt községi előjáróság közhírre teszi, miszerint Kézdi-Szentlélek közbirtokossága tulajdonát képező Jáhóros nevű havas legeltetése juhok részére 3 évre haszonbérbe adatik 1883. február 11-én délután 2 órakor a község házában.

Az árverezni szándékozók 300 frtnak megfelelő 10 % bánatpénzt kötelesek betenni.

A feltételek az árverés előtt a község házában megtekinthetők.

Könczei Albert,
jegyző.

Tamás Elek,
bíró.

3—3

Ismerősök számára

kérek még néhány „Betegbarát” című könyvecskét, mert váratlan gyors felgyógyulásom következtében azt mindenki ismerni szeretné stb. Egy szerencsésen felgyógyultnak e sorai önmagukban beszélnek; ezért csak arra figyelmeztetünk, hogy a „Betegbarát” kívánatra Gorisckek K. egyetemi könyvtárus által (Bécs, I. István-ter 6.) ingyen és bérmentve küldetik meg, a megrendelőnek tehát nem okoz több költséget 2 kr-nál a levelező lapért.

6*